

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 577

Niğde Milletvekili Haydar Özalp ve 12 Arkadaşının, 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun ve 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanununun Bazı Hükümlerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/457)

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anavatan Partisi

Grup Başkanlığı

Tarih : 18.5.1987

Sayı : 01 - 87/171

18 . 5 . 1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun ve 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanununun Bazı Hükümlerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun teklifimiz ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygıyla arz ederiz.

Haydar Özalp
Niğde

Pertev Aşçıoğlu
Zonguldak

Osman Işık
Ankara

Rüştü Kâzım Yücelen
İçel

Nurettin Yağanoğlu
Adana

Özgür Barutçu
Diyarbakır

Nihat Akpak
Sakarya

İlker Tuncay
Çankırı

Ali Babaoğlu
Nevşehir

Fazıl Osman Yöney
İstanbul

Nazmi Önder
Muş

M. Kemal Toğay
Isparta

Altınok Esen
Konya

G E R E K Ç E

1. Teklifin 1 inci maddesi ile 298 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi değiştirilmiş ve 21 olan seçmen yaşı 20'ye indirilmiştir. Bu hükme göre seçimlerin ve halk oylamasının yapıldığı yılda ay ve gün hesabına bakılmaksızın 19'u bitirip de 20 yaşına giren her Türk vatandaşı seçme ve halk oylamasına katılma hakkına sahip kılınmıştır.

2. Bu madde ile 298 sayılı Kanununun 34 üncü maddesinin üçüncü fıkrası değiştirilmiş bulunmaktadır. Buna göre seçmenlerin nüfus kütüğündeki ay ve gün hesabına bakılmaksızın doğum yılının ilk günü doğmuş gibi nazara alınacakları hükmü getirilmiş bulunmaktadır.

3. Teklifin 3 üncü maddesi ile 298 sayılı Kanununun 52 nci maddesindeki radyo ve televizyonda yapılacak propagandalarla ilgili hükümlerde değişiklik yapılmış bulunmaktadır.

4. Yurt dışında bulunan vatandaşlardan en az altı ay dışarıda kalanların oy kullanması ile ilgili bu hükümde yetmiş günlük süre yetmişbeş güne çıkarılmakta ve madde tereddütleri önleyecek şekilde yeniden yazılmaktadır.

5. Bu maddeyle 298 sayılı Kanununun 183 üncü maddesine bir fıkra eklenmek suretiyle 298 sayılı Kanun geçince yapılacak işler için her türlü satın alma, hizmet, yapım, kiralama ve taşıma işlerinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi olmaksızın yapılabileceğine dair hüküm getirilmiş bulunmaktadır.

6. Teklifin bu maddesi ile daha önce 400 olan milletvekili sayısı Anayasa değişikliğine uygun olarak 450 olarak tespit edilmiş bulunmaktadır.

7. Bu maddeyle 400 olan milletvekili sayısını Anayasa değişikliği ile 450'ye çıkması sebebiyle bu maddede de değişiklik yapılmakta ve ayrıca seçim çevresinin tespitinde milletvekili sayısı 7'den 6'ya indirilmektedir.

8. Seçimlerin yenilenmesine Türkiye Büyük Millet Meclisince karar verilmesi hallerinde seçimin yapılacağı gününde Meclisçe kararlaştırılması ilkesi getirilmiştir.

9. İllerin çıkaracakları milletvekillerinin tespiti için daha önce kontenjan adayları bölme işlemine dahil edilmez iken yapılan bu değişiklikle kontenjan adayları da bölme işlemine dahil edileceklerdir.

10. Siyasi partilere üye olabilmek yaşı Anayasadaki oylama yaşına uygun olarak değiştirilmektedir.

11. Bu maddede yapılan değişiklikle altıdan fazla milletvekili çıkaracak illerin 4, 5, ve 6 milletvekili çıkaracak seçim çevrelerinde birer kontenjan adayı gösterilmesine imkân verecek şekilde düzenleme yapılmıştır.

12. Onikinci madde yürürlük, onüçüncü madde yürütme ile ilgilidir.

GENEL GEREKÇE

17.5.1987 tarihli ve 3361 sayılı Kanunla Anayasanın seçmen yaşı ve milletvekili sayısı ile ilgili hükümleri değiştirilmiş olduğundan, ilgili kanunlarda da bu hükümlere paralel olarak değişiklik yapılması zarureti hâsıl olmuştur.

Bunun yanı sıra; radyo ve televizyonda propaganda, yurt dışında bulunan vatandaşların oy kullanmaları, seçim çevresinin tespitinde milletvekili sayısı, seçimlerin yenilenmesine Türkiye Büyük Millet Meclisince karar verilmesi halinde seçimin yapılacağı tarihin de Meclisçe kararlaştırılması, Yüksek Seçim Kurulunun seçimlerle ilgili işlerde Devlet İhale Kanununa tabi olmaması hususlarında da ilgili hükümlerde değişiklik yapılması uygun mütalaa edilerek bu Kanun teklifi hazırlanmış bulunmaktadır.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Anayasa Komisyonu
Esas No. : 2/457
Karar No. : 11

21 . 5 . 1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 18.5.1987 tarihinde Komisyonumuza gönderilen, Niğde Milletvekili Haydar Özalp ve 12 arkadaşının; 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun ve 2820 sayılı Siyasal Partiler Kanununun Bazı Hükümlerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 21.5.1987 tarihli toplantısında Adalet Bakanının da katılımıyla incelenmiştir.

Teklif, Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ve Milletvekili Seçimi Kanunu ile Siyasal Partiler Kanununda,

17.5.1987 tarihinde kabul edilen 3361 sayılı Kanunla T.C. Anayasasında yapılan değişikliklere paralel olarak değişiklik yapılmasını, bunun yanı sıra da yurt dışında bulunan vatandaşların oy kullanması ile ilgili hükümde, tereddütleri önleyecek değişiklikleri, seçimlerin yenilenmesine T.B.M.M.'ce karar verilmesi halinde seçimin yapılacağı günün de Meclise kararlaştırılmasını ve kontenjan adaylarının tespiti ile ilgili hükümlerde değişiklik yapılmasını öngörmektedir.

Teklif, Komisyonumuzca olumlu bulunmuş, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra maddelerinin incelenmesine geçilmesi kabul edilmiştir.

Teklifin 1, 2, 4, 5, 6, 8 inci maddeleri ile 11 inci maddesi 12 nci madde, 12 nci maddesi 13 üncü madde ve 13 üncü maddesi 14 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklifin 3 üncü ve 7 nci maddeleri ise madde metinlerinde geçen maddelerin daha önce uğradıkları değişiklikleri belirtecek değişiklik yapılarak kabul edilmiştir.

Teklifin 9 uncu maddesi 2839 sayılı milletvekili seçimi kanununun 34 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarını değiştirmektedir. Bu değişikliklerin açık olarak yazılmasının daha uygun olacağına birleşilmiş ve madde bu şekilde yazılarak kabul edilmiştir.

Teklifin 10 uncu maddesi T. C. Anayasasının 68 inci maddesine aykırı olduğundan metinden çıkarılmıştır.

Teklif e eklenen Geçici Madde ile de Yüksek Seçim Kurulunun seçim çevrelerini, kanunun yürürlük tarihinden itibaren en geç bir ay içinde tespit etmesi hükme bağlanmıştır.

Siyasal partilerin büyük kongrelerinin ve il kongrelerinin yapılmasına engel olmayacak şekilde il ve ilçe kongrelerinin parti tüzüğünde belirlenen sürelerde toplanabilmesini sağlamak için 2820 sayılı Siyasal Partiler Kanununun 19 uncu ve 20 nci maddelerinde gerekli değişiklik yapılarak teklife 10 uncu ve 11 inci maddeler eklenmiştir.

Komisyonunda yapılan eleştiriler göz önüne alınarak, İçtüzüğü'nün 75 inci maddesi uyarınca teklif sahiplerine teklifin genel gerekçesi eklettirilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Kâmil T. Coşkunoğlu
Ankara

Başkanvekili
Münir Fuat Yazıcı
Manisa

Kâtip
Mehmet Sezai Pekuslu
Ankara

Üye
Nurettin Yağanoğlu
Adana

Üye
Mustafa Çakaloğlu
Antalya

Üye
İhsan Tombuş
Çorum

Üye
Özgür Barutçu
Diyarbakır

Üye
Sabahattin Aras
Erzurum

Üye
Sabahattin Eryurt
Erzurum

Üye
Ünal Yaşar
Gaziantep

Üye
Edip Özgenç
İçel
(Bazı Maddelerine Karşıyım)

Üye
Namık Kemal Şentürk
İstanbul
(Bazı maddelere muhalifim)

Üye
Mustafa Sabri Güvenç
Niğde

Üye
Fahrettin Uluç
Samsun

Üye
Mustafa Kemal Palaoğlu
Sivas
(Karşıyım)
(Karşıoy Yazım Eklidir)

Üye
Köksal Toptan
Zonguldak
(Bazı maddelere muhalifim)

KARŞIOY YAZISI

Niğde Milletvekili Haydar Özalp ve arkadaşlarının, «Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun bazı hükümlerinde değişiklik yapılmasına dair Kanun teklifi»nin 3 üncü, 4 üncü ve 7 nci maddelerini Kanun teklifini temelde belirleyici nitelikte gördüğüm ve bu maddelere karşı olduğum için teklifin tümüne de karşıyım.

21.5.1987

Mustafa Kemal Palaoğlu
Sivas Milletvekili

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ HAYDAR ÖZALP VE
12 ARKADAŞININ TEKLİFİ**

**298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen
Kütükleri Hakkında Kanunun, 2839 Sayılı Milletvekili
Seçimi Kanununun ve 2820 Sayılı Siyasî Partiler
Kanununun Bazı Hükümlerinde Değişiklik Yapılma-
sına Dair Kanun Teklifi**

MADDE 1. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 6. — Seçimlerin ve halkoylamasının yapıldığı yılda ay ve gün hesabına bakılmaksızın yirmi yaşına giren her Türk vatandaşı seçme ve halk oylamasına katılma hakkına sahiptir.»

MADDE 2. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 34 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«298 sayılı Kanunun uygulanmasında, herkes, nüfus kütüğünde doğduğu ay ve güne bakılmaksızın, nüfus kütüğünde gösterilen doğum yılının ilk günü doğmuş gibi işleme tabi tutulur.»

MADDE 3. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 52 nci maddesinin ikinci fıkrası ile son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu konuşmalarda seçime katılan;

a) Siyasî partilere ilk gün 20, son gün 10 dakikayı geçmemek üzere iki konuşma hakkı,

b) Mecliste grubu olan siyasî partilerin her birine 10'ar dakikalık iki konuşma hakkı,

c) Mecliste en az on milletvekili ile temsil edilen siyasî partilere 10'ar dakikalık birer konuşma hakkı,

Verilir.

d) Seçimlere katılan siyasî partiler, TRT kurumunca usulüne göre tespit edilen reklam tarifelerine göre bedelini peşin ödemek şartıyla birinci fıkrada belirtilen tarihler arasında her biri 2 dakikadan az olmamak ve toplam süresi 45 dakikayı geçmemek üzere ilave konuşma yapabilirler. Siyasî partiler bu ilave konuşmalarını, aynı zamanda yayınlanmak üzere Televizyonun birden fazla kanalına dağıtabilirler. Ancak bir kanalda her siyasî parti için günlük konuşma süresi 10'ar dakikayı geçemez. Siyasî partiler bu bent gereğince yayınlanacak propaganda konuşmalarında,

**ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN**

**298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen
Kütükleri Hakkında Kanunun, 2839 Sayılı Milletve-
kili Seçimi Kanununun ve 2820 Sayılı Siyasî Partiler
Kanununun Bazı Hükümlerinde Değişiklik Yapılma-
sına Dair Kanun Teklifi**

MADDE 1. — Teklifin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun değişik 52 nci maddesinin ikinci fıkrası ile son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu konuşmalarda seçime katılan;

a) Siyasî partilere ilk gün 20, ayrıca son gün 10 dakikayı geçmemek üzere iki konuşma hakkı,

b) Mecliste grubu olan siyasî partilerin her birine 10'ar dakikalık iki konuşma hakkı,

c) Mecliste en az on milletvekili ile temsil edilen siyasî partilere 10'ar dakikalık birer konuşma hakkı,

Verilir.

d) Seçimlere katılan siyasî partiler, TRT Kurumunca usulüne göre tespit edilen reklam tariflerine göre bedelini peşin ödemek şartıyla birinci fıkrada belirtilen tarihler arasında her biri 2 dakikadan az olmamak ve toplam süresi 45 dakikayı geçmemek üzere ilave konuşma yapabilirler. Siyasî partiler bu ilave konuşmalarını, ayrı zamanda yayınlamak üzere Televizyonun birden fazla kanalına dağıtabilirler. Ancak bir kanalda her siyasî parti için günlük konuşma süresi 10'ar dakikayı geçemez. Siyasî partiler bu bent gereğince yayınlanacak propaganda konuşma-

(Niğde Milletvekili Haydar Özalp ve 12
Arkadaşının Teklifi)

yaptıkları ve yapacakları icraatı görüntülü olarak da verebilirler. Ancak, bu görüntülerde diğer partilere sataşma ve hakaret kastı bulunamaz.»

«Oy verme gününden önceki onbeşinci günden itibaren oy verme gününden önceki gün saat 18.00'e kadar TRT haber bültenlerinin siyasî partilerin seçim çalışmalarıyla ilgili bölümünde yüksek seçim kurulunun eşitlik esasları dairesinde tespit edeceği süre ve kelime sayısı sınırları içinde kalmak kaydıyla seçime katılan siyasî partiler tarafından verilecek metinler yayımlanır.»

MADDE 4. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 94 üncü maddesinin (II) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«II. a) Seçmen kütüğüne yazılmayan ve yurt dışında 6 aydan fazla ikamet eden seçmenler milletvekili genel seçimlerinin yapılacağı günün yetmişbeş gün öncesinden başlamak üzere seçim günü akşamı saat 17.00'ye kadar yurda giriş veya çıkışlarında (c) bendine göre gümrük kapılarında kurulacak seçim sandıklarında oylarını kullanabilirler.

Bu seçmenler sadece seçime katılan siyasî partilere oy verebilirler.

b) Yüksek Seçim Kurulu seçime iştirak eden siyasî partilerin yer aldığı birleşik oy pusulaları ile özel renkte bastırılmış oy zarflarını ilgili ilçe seçim kurullarında bulunacak şekilde gönderir.

Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunan özel imal edilmiş kâğıtlara basılı birleşik oy pusulalarında; sadece seçime katılan siyasî partilerin özel işaretleri, kısaltılmış isimleri ve tam yazı halinde adları ile her siyasî parti için ayrılan bölümün altında çapı iki santimetre olan bir boş daire bulunur.

c) Yüksek Seçim Kurulunca tespit edilecek gümrük kapılarında, oy verme günündeki önceki yetmişbeşinci gün saat 08.00'den oy verme günü olan Pazar günü saat 17.00'ye kadar oy kullanılabilir. Hangi gümrük kapılarında tatil günleri dahil 24 saat, hangilerinde daha az süreyle oy kullanılabileceğini tespitte Yüksek Seçim Kurulu yetkilidir.

d) Gümrük kapılarında yapılacak oy verme işlemlerinde görev alacak seçim kurulu ile sandık kurullarının sayısı, üyelerinin ve yedeklerinin adedi ile hangi görevlilerden teşkil edileceği Yüksek Seçim Kurulu tarafından önceden belirlenir.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

larında, yaptıkları ve yapacakları icraatı görüntülü olarak da verebilirler. Ancak, bu görüntülerde diğer partilere sataşma ve hakaret kastı bulunamaz.»

«Oy verme gününden önceki onbeşinci günden itibaren oy verme gününden önceki gün saat 18.00'e kadar TRT haber bültenlerinin siyasî partilerin seçim çalışmalarıyla ilgili bölümünde Yüksek Seçim Kurulunun eşitlik esasları dairesinde tespit edeceği süre ve kelime sayısı sınırları içinde kalmak kaydıyla seçime katılan siyasî partiler tarafından verilecek metinler yayımlanır.»

MADDE 4. — Teklifin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Niğde Milletvekili Haydar Özalp ve 12
Arkadaşının Teklifi)

Sandık kurulları oy serbestliğini ve gizliliğini te-
min edecek şekilde yeteri kadar kapalı oy verme yeri
hazırlar. İlgili idarî makamlar sandık kurullarına ge-
rekli her türlü kolaylığı gösterirler.

e) Gümrük kapılarında oy verme süresi içinde
sözlü ve yazılı seçim propagandası yapılamaz.

f) Gümrük kapılarında seçmen oy vermek için
geldiği zaman pasaportunu sandık kurulu başkanına
tevdî eder.

Sandık kurulu başkanı seçmenin pasaportundan
adını, soyadını, baba adını, yaşını ve pasaport num-
arasını tespit eder. Seçmen sandık kurulu mühürü ile
mühürlü olan birleşik oy pusulası ile oy zarfını ala-
rak oyunu kullanmak için kapalı oy yerine gider.

Oyunu genel esaslara göre kullanan seçmenin pa-
saportunun Yüksek Seçim Kurulunca tespit edilen
yerine «Oyunu kullanmıştır» şeklinde bir kayıt düşü-
lür ve sandık kurulu mühürü ile mühürlenerek baş-
kanca imzalanır. Oyunu veren seçmene çizelgede is-
minin bulunduğu yer imzalatılarak oy verme işlemi
tamamlanır.

g) Oy verme, süresi içinde sandık kurullarının
değişikliği sırasında kanunda belirtilen usule göre
sandık açılır, çıkan oy zarflarının sayısı ile oy kul-
lanan seçmen miktarı ve bunların birbirine uygunluğu
bir tutanak ile tespit edilir.

Oy zarfları ve tutanağın bir sureti bir torbaya
konularak ağzı mühürlenir ve ilgili seçim kuruluna
muhafaza altına alınmak üzere, sandık kurulu başka-
nı tarafından teslim edilir.

Genel seçimin yapıldığı gün saat 17.00'den itiba-
ren sandık ve torbalar genel esaslara uygun şekilde
açılarak sayımı ve dökümü yapılır ve sonucu Yüksek
Seçim Kuruluna en seri vasıta ile bildirilir.

h) Gümrük kapılarındaki seçim kurullarından ge-
len sonuçlar Yüksek Seçim Kurulunca birleştirilir.
Kullanılan toplam geçerli oy adedi Türkiye genelinde
kullanılan toplam geçerli oy adedine ilave edilir. Si-
yasî partilerin aldıkları oylar aynı şekilde diğer se-
çim kurullarından gelen oylara ilave edilerek her siyasî
partinin ülke genelinde aldığı geçerli oy miktarı bu-
lunur.

Bu şekilde, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanu-
nunun 32 nci maddesine esas toplam oylar bulunmuş
olur.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Niğde Milletvekili Haydar Özalp ve 12
Arkadaşının Teklifi)

Her seçim çevresinin geçerli toplam oyu, gümrük seçim kurullarından gelen toplam oyun diğer seçim kurullarından gelen oylara bölünmesiyle elde edilecek oranda artırılır. O seçim çevresinde kullanılan toplam oylarla bu şekilde hesaplanan toplam oy arasındaki fark siyasi partilere; gümrük kapıları seçim kurullarından gelen toplam oydaki hisseleri nispetinde taksim edilir ve elde edilen rakamlar o seçim çevresinde aldıkları geçerli oylara ilave edilir. Böylece, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 34 üncü maddesine esas seçim çevresinde kullanılan geçerli toplam oy miktarı ve siyasi partilerin aldıkları toplam geçerli oy miktarı bulunur.»

MADDE 5. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 183 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bu Kanun gereğince yapılacak işler için lüzumlu her türlü satın alma, hizmet yapım, kiralama ve taşıma işleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi olmaksızın yapılabilir. İlan zorunlu değildir.»

MADDE 6. — 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 3. — Milletvekili sayısı 450'dir.»

MADDE 7. — 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 4 üncü maddesinin üç, beş ve altıncı fıkraları ile yedinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu suretle hesaplanan milletvekillerinin sayısı dörtüzeşliyi bulmadığı takdirde, nüfusu milletvekili çıkarmaya yetmeyen illerin nüfusları ile artık nüfus bırakan illerin artık nüfusları büyüklüklerine göre sıraya konulur ve ilk hesapta iller arasında bölüştürülmemiş bulunan milletvekilleri bu sıraya göre dağıtılır.»

«Yapılan bu tespit sonunda, çıkaracağı milletvekili sayısı altıya kadar olan iller bir seçim çevresi sayılır. Çıkaracağı milletvekili sayısı altıdan fazla olan iller, birden fazla seçim çevresine bölünür. Bu seçim çevreleri numara sırasına göre adlandırılır.»

«Milletvekili sayısı altıdan fazla olan illerde seçim çevrelerine isabet edecek olan milletvekili sayısının hesabında ilk altı çıktıktan sonra kalan rakamdan tekrar altı, mümkün olmadığı takdirde beş, dört... ile çıkarılır. Bu hesaplamada bir seçim çevresine en az üç milletvekili düşecek şekilde işlem yapılır.»

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — Teklifin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Teklifin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 4 üncü maddesinin üç, beş ve değişik altıncı fıkraları ile yedinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu suretle hesaplanan milletvekillerinin sayısı dörtüzeşliyi bulmadığı takdirde, nüfusu milletvekili çıkarmaya yetmeyen illerin nüfusları ile artık nüfus bırakan illerin artık nüfusları büyüklüklerine göre sıraya konulur ve ilk hesapta iller arasında bölüştürülmemiş bulunan milletvekilleri bu sıraya göre dağıtılır.»

«Yapılan bu tespit sonunda, çıkaracağı milletvekili sayısı altıya kadar olan iller bir seçim çevresi sayılır. Çıkaracağı milletvekili sayısı altıdan fazla olan iller, birden fazla seçim çevresine bölünür. Bu seçim çevreleri numara sırasına göre adlandırılır.»

«Milletvekili sayısı altıdan fazla olan illerde seçim çevrelerine isabet edecek olan milletvekili sayısının hesabında ilk altı çıktıktan sonra kalan rakamlar tekrar altı, mümkün olmadığı takdirde, beş, dört

(Niğde Milletvekili Haydar Özalp ve 12
Arkadaşının Teklifi)

«a) İlçelerin mülki bütünlüğü korunur. Ancak, bir ilçenin nüfusuna göre çıkaracağı milletvekili sayısı altıdan fazla ise ilçe birden fazla seçim çevresine bölünür.»

MADDE 8. — 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yenileme kararı Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından verilmişse Meclis, üç aydan az olmamak kaydıyla seçimin yapılacağı tarihi de belirler. Yenileme kararının Cumhurbaşkanınca verilmesi halinde, bu kararın verildiği günden sonra gelen doksaninci günü takip eden ilk pazar günü oy verilir.»

MADDE 9. — 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarındaki «kontenjan adayı gösterilen seçim çevrelerinde bölme işlemi bir eksiği ile yapılır.» cümleleri fıkra metinlerinden çıkarılmıştır.

MADDE 10. — 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yirmi yaşına giren, medenî ve siyasî hakları kullanma ehliyetine sahip bulunan her Türk vatandaşı bir siyasî partiye üye olabilir.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

... .. ile çıkarılır. Bu hesaplamada bir seçim çevresine en az üç milletvekili düşecek şekilde işlem yapılır.»

«a) İlçelerin mülki bütünlüğü korunur Ancak bir ilçenin nüfusuna göre çıkaracağı milletvekili sayısı altıdan fazla ise ilçe birden fazla seçim çevresine bölünür.»

MADDE 8. — Teklifin 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bir seçim çevresinde, kullanılan geçerli oyların toplamının, o çevreden çıkacak milletvekili sayısına bölünmesiyle elde edilecek sayıdan az oy alan siyasî partilere ve bağımsız adaylara milletvekili tahsis edilmez.»

«Seçime katılmış ve yukarıdaki fıkrada belirtilen seçim çevresi barajını aşmış olan siyasî partilerin ve bağımsız adayların adları altalta ve aldıkları geçerli oy sayıları da hizalarına yazılır. Siyasî partilerin oy sayıları, önce bire, sonra ikiye sonra üçe ile o çevrenin çıkaracağı milletvekili sayısına ulaşıncaya kadar bölünür. Elde edilen paylar ile bağımsız adayların aldıkları oylar ayırım yapılmaksızın en büyükten en küçüğe doğru sıralanır. Seçim çevresinden çıkacak milletvekili sayısı kadar bu payların sahibi olan partilere ve bağımsız adaylara rakamların büyüklük sırasına göre milletvekilleri tahsis olunur.»

MADDE 10. — 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«II kongresi, büyük kongrenin yapılmasına engel olmayacak şekilde parti tüzüğünde gösterilen süreler içinde toplanır.»

(Niğde Milletvekili Haydar Özalp ve 12
Arkadaşının Teklifi)

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11. — 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 20 nci maddesinin yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İlçe kongresi, il kongresinin yapılmasına engel olmayacak şekilde parti tüzüğünde gösterilen süreler içinde toplanır.»

MADDE 12. — Teklifin 11 inci maddesi 12 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Yüksek Seçim Kurulu, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir ay içerisinde seçim çevrelerini tespit eder.

MADDE 11. — 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Siyasi partiler sadece altı ve daha fazla milletvekili çıkaracak illerin 4, 5 ve 6 milletvekili çıkaracak seçim çevrelerinde birer kontenjan adayı gösterirler. Kontenjan adayı, parti tüzüğünde gösterilen diğer usullerle belirlenen adayların sıralamasına dahil edil-meyerek ayrıca oy pusulalarına kontenjan adayı olarak sıra numarası verilmeden yazılır. Siyasi partiler kontenjan adaylarını diğer adayların tespiti tarihinden itibaren en geç on gün içerisinde tespit ederek di-ğer adaylarla birlikte Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.»

MADDE 12. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13. — Bu Kanun hükümlerini Bakan-lar Kurulu yürütür.

MADDE 13. — Teklifin 12 nci maddesi 13 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Teklifin 13 üncü maddesi 14 ün-cü madde olarak aynen kabul edilmiştir.